

Патрік Мелроуз. Не зважай

Патрік мешкає у великому будинку з мамою і татом, але найприхильнішою до нього людиною є економка Іветта. Хлопчик живе у власному світі вигаданих ігор і дитячих страхів, але єдине батькове покарання переносить його у світ дорослих. Тепер він ще самотніший, ніж був до цього. Перший роман **«Не зважай»** із циклу **«Патрік Мелроуз»** знайомить читача з дитинством головного героя і показує атмосферу, у якій він виростав. Життя англійського аристократа й американської багатійки підкорялося «високим» стандартам, за якими головним було зовнішнє, блискуче і зверхнє, а справжні проблеми і переживання завжди залишалися десь там, за щільно зачиненими дверима спальень.

ЕДВАРД СЕНТ-ОБІН

Гамбрік Мерроуз
НЕ ЗВАЖАЙ

ФАБУЛА
ВИДВНИЦТВО

Едвард Сент-Обін

ПАТРИК МЕЛРОУЗ

Книга 1. Не зважай

Роман

Видавництво «Фабула»

2020

Оригінальна назва роману: PATRICK MELROSE. NEVER MIND

Copyright © Edward St. Aubyn 1992, 1998

© О. Тільна, переклад з англ., 2020

© «Фабула», макет, 2020

© Видавництво «Ранок», 2020

ISBN 978-617-09-6081-8 (epub)

Право Едварда Сент-Обіна бути визнаним Автором Твору застережено відповідно до Закону про захист авторських і патентних прав, а також прав у галузі конструкторських винаходів від 1988 року.

Усі права збережено.

Жодна частина даної книжки не може бути відтворена в будь-якій формі без письмового дозволу власників авторських прав.

Електронна версія створена за виданням:

Сент-Обін Едвард

С31 Патрік Мелроуз. Не зважай. Кн. 1. Роман / пер. з англ.
О. Тільна. — Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. — 192 с.

ISBN 978-617-09-6076-4

Патрік мешкає у великому будинку з мамою і татом, але найприхильнішою до нього людиною є економка Іветта. Хлопчик живе у власному світі вигаданих ігор і дитячих страхів, але єдине батькове покарання переносить його у світ дорослих. Тепер він ще самотніший, ніж був до цього.

Перший роман «Не зважай» із циклу «Патрік Мелроуз» знайомить читача з дитинством головного героя і показує атмосферу, у якій він виростав. Життя англійського аристократа й американської багатійки підкорялося «високим» стандартам, за якими головним було зовнішнє, блискуче і зверхнє, а справжні проблеми і переживання завжди залишалися десь там, за щільно зачиненими дверима спальень.

УДК 82-311.2

Шановний читачу!

Спасибі, що придбали цю книгу.

Нагадуємо, що вона є об'єктом Закону України «Про авторське і суміжні право», порушення якого карається за статтею 176 Кримінального кодексу України «Порушення авторського права і суміжних прав» штрафом від ста до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Повторне порушення карається штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та

знищенням всіх примірників, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо- і відеокасет, дискет, інших носіїв інформації, обладнання та матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Кримінальне переслідування також відбувається згідно з відповідними законами країн, де зафіксовано незаконне відтворення (поширення) творів.

Книга містить криптографічний захист, що дозволяє визначити, хто є джерелом незаконного розповсюдження (відтворення) творів.

Щиро сподіваємося, що Ви з повагою поставитеся до інтелектуальної праці інших і ще раз Вам вдячні!

Про автора

Едвард Сент-Обін народився в Лондоні 1960 року. До серії його романів про Патріка Мелроуза, що викликали в публіки таке нестримне захоплення, належать «Не зважай», «Паскудна звістка», «Трохи надії» (раніше надруковані разом як трилогія під спільною назвою «Трохи надії»), «Молоко матері» (цей роман увійшов до короткого списку Букерівської премії 2006 року) та «Нарешті».

1

О пів на сьому ранку Іветта понесла до будинку купку випрасуваної ще звечора білизни. Одна сандалія тихенько поляпувала (як на біду, відірвався ремінець), і доводилося, щосили стискаючи пальці, незграбно чалапати по кам'янистій нерівній землі. Обабіч під'їзної доріжки росли кипариси, за ними виднілася стіна садової огорожі.

Посеред саду стояв лікар у синьому домашньому халаті та темних окулярах, хоча вересневе сонце ще не піднялося над вапняковою горою. Стискаючи в лівій руці садовий шланг, лікар зосереджено поливав важким струменем води колону мурах, що швидко сунула гравієм біля його ніг. Зрошування здійснювалось у добре відпрацьований спосіб: лікар вичікував, доки мурахи, що вцілили, вилізуть на мокрі камінці й переведуть дух, і знову спрямовував на них шумливий потік. Вільною рукою він вийняв сигару з рота, завитки диму зливались із сивиною в русявих кучерях над кощавим чолом. Лікар затиснув великим пальцем отвір шлангу та спрямував вузький тужавий струмінь на чергову вперту мурашку.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

Схвальні відгуки про романи серії «Патрік Мелроуз»

Вочевидь, одне з найбільших досягнень сучасної британської художньої літератури. Написано до болю влучно й аж до реготу дотепно.

Девід Секстон, Evening Standard

Я проковтнула гачок, прочитавши лише декілька перших рядків... Почергово дотепний, гостро соціальний, комедійний і місцями зворушливий текст, наприкінці якого я гірко зітхала і мало не плакала, але й на гадці не мала відкласти цю повну несподіванок книжку.

Антонія Фрейзер, Sunday Telegraph

Дивовижно в'їдлива та влучна дотепність... Можливо, ця жвавість викладу — майстерно відшліфована стислість і безумовна психологічна вивіреність тексту — репрезентує свого роду ліки, що їх так явно потребують герої. Так добре написана проза, очевидно, сама по собі є одним із різновидів морального здоров'я.

Едмунд Вайт, Guardian

Романи про Патріка Мелроуза можна читати як навігаційні мапи, на яких позначено шлях моряка, котрий, усупереч усім очікуванням, не закінчив життя в тій самій нещасливій гавані, з якої вирушив корабель його долі, перевантажений героїною залежністю, алкоголізмом, зневагою до родинних зв'язків і сотнею інших шкідливих звичок, які загалом можна назвати саморуйнівними, хоча цей термін і буде найм'якшим із усіх можливих евфемізмів. Поодинокий приклад зворушливо й елегантно написаної, жвавої та веселої прози... Надзвичайно для нашої ери!

Францина Проуз, New York Times

Чи не найдостойніший англійський романіст свого покоління.

Алан Голлінггерст

Прекрасно написано, до болю смішно, але й надзвичайно трагічно.

Марієлла Фростран, Sky Magazine

Найбільша радість від прочитання романів Сент-Обіна полягає у витонченій прозорості його прози, у мало не надприродній значущості закладених сенсів, у математично вивіреній точності кожного слова і речення, у красі та недвозначності того шляху, що безпомилково веде читача до істини... Герої Сент-Обіна, як і раніше, є трохи нарочитими, а жваві й дотепні діалоги, як завжди, приносять чи не найбільше задоволення.

Сьюзі Фей, Financial Times

Гумор, пафос, гострі мов лезо судження, біль, радість і все, що завгодно. Романи про Патріка Мелроуза, написані одним із найвидатніших стилістів нашого часу, будуть вважатися безумовним досягненням літератури ХХІ сторіччя.

Еліс Себолд

Едвард Сент-Обін, подібно до Пруста, створив світ, у якому ніхто, маючи здоровий глузд, не хотів би жити, але який видається надзвичайно реальним і яскравим, жвавим і радісним, а також манливо й небезпечно бездіяльним. Хто, як не він, зуміє повернути вашу віру в майбутнє художньої літератури, якщо вона вже похитнулася?

Алан Тейлор, Herald

Ці екстраординарні романи є результатом ретельно спроектованого автором глибинного Дослідження можливості самоцілення. Саме воно і є джерелом разючої емоційної напруженості та визначальним принципом побудови цих книжок. Попри всю їхню блискучу соціальну

сатиричність, ці романи є значно ближчими до густої обрядовості, поетичності та драматичності художньої літератури минулої ери, ніж до експансивної та наскрізь комічної словесної творчості наших днів... Приголомшлива, неймовірно захоплива сага.

Джеймс Ласдан, Guardian

Дотепність Вайлда, Легкість Вудгауса й ущипливість Во. Радість і задоволення.

Зеді Сміт, Harpers

Шедевр. Едвард Сент-Обін — письменник надзвичайного обдарування.

Патрік Мак-Грет

Іронія струменить крізь ці сторінки подібно до адреналіну... Гнучкий інтелект Патріка дозволяє йому пройти через усі складні ситуації, зберігши елегантність, прозорість, безпристрасність і майже афористичність висловлювань... Промениста дотепність високого ґатунку, сардонічна зворушливість і літературна вишуканість тексту.

Пітер Кемп, Sunday Times

Його проза вирізняється тонким шармом, що маскує непогамовний і прискіпливий інтелект. Подібно до карикатуриста, його дотепність, спрямована хоч на нудних представників аристократії, хоч на безнадійних продавців коксу, висвітлює все найгірше і цим лоскоче нерви читачам. Аналізуючи розбиті мізки та втомлені серця, він стає так само енергійним, уважним і винахідливим, як відмінний психолог. А коли доходить до того, щоб розповісти добрячу байку,— хоч довжелезну побрехеньку, хоч коротенький анекдот,— він виявляє природну здатність і величезний талант утримувати вас на краєчку стільця.

Мелісса Кетзуліс, The Times

Зрештою, виявляється, що мова є найбільшою втіхою Патріка та й самого Сент-Обіна... Серія романів Сент-Обіна про Мелроуза нині мусить розглядатись як важлива віха у розвитку roman-fleuve.

Генрі Гімчінгс, Times Literary Supplement

Сповнена чорного гумору, винятково майстерно написана художня проза... Його стиль вирізняється чіткістю та легкістю, а порівняння вражають своєю точністю... Сент-Обін із дуже світлою ніжністю пише про любов Патріка до синів.

Кароліна Мур, Sunday Telegraph

Сент-Обін передає хаос емоцій, спантеличення загостреної чутливості та приголомшливі суперечності інтелектуального пошуку й робить це так сильно і тонко, що його проза набуває живильного, майже терапевтичного ефекту.

Френсіс Віндгем, New York Review of Books

Найчорніша з усіх можливих комедій про те зло, що його чинить старість стосовно молодості, бридка та моторошно чесна. Вона відкрила мені очі на величезний пласт життєвого досвіду, про який мені ніде більше не випадало читати. Для мене це і є ознакою шедевру.

The Times

Едвард Сент-Обін трансформував своє жахливе дитинство у щось таке, що вражає і непокоїть. Блискуча сатира!

Psychologies Magazine

Сент-Обін — талановитий і винахідливий письменник, а не жалюгідний оповідач бридких спогадів, і тому його елегантні, сардонічні й дуже часто смішні книжки виходять за вузькі рамки прикрих обставин, у них описаних... Читати його прозу — саме задоволення, а його інсайти можуть бути як дуже промовистими, так і неймовірно смішними, а також вибачальними.

Irish Independent

Я полюбив романи Едварда Сент-Обіна про Патріка Мелроуза. Уже прочитав їх усі.

Девід Ніколлз

Гуманістичні роздуми про людське життя, зруйноване гріхами попереднього покоління. Сент-Обін належить до вершків англійської романістики.

Sunday Times

Найгостріша й найкраща серія романів від часу виходу у світ *A Dance to the Music of Time* Ентоні Павелла. Сент-Обін танцює на тонкій кризі манер сучасного вищого класу, болю від втраченої емоційності та надії на щастя.

Saga Magazine

Сент-Обін поклав під мікроскоп цілу родину й оголив усі її болючі та неминучі складнощі. Одночасно епічні й особисті, шокові та комічні, його романи є шедеврами, усі разом і кожен зокрема.

Metti O'Фаррелл

[1] Доброго ранку, люба Іветто (фр.). *Повернутися*

[2] Імовірно, мається на увазі «Історія Англії», опублікована Джорджем Маколеєм Тревельяном (1876–1962) 1926 року. У цій хрестоматії, що неодноразово перевидавалася, вміщено й апокрифічну оповідь про тенісні м'ячики, через які Генріх V оголосив війну Франції й отримав знамениту перемогу в битві біля Азенкура (1415 р.). *Повернутися*

[3] Ѓварді, Тьєполо, П'яццетті та Новеллі — італійські художники, представники венеційської школи: Франческо Ладзаро Ѓварді (1712–1793), Джованні Баттіста Тьєполо (1696–1770), Джованні Баттіста П'яццетті (1683–1754) і живописець епохи бароко П'єтро Новеллі (1603–1647). *Повернутися*

[4] Серія коміксів «Ілюстрована класика» (*Classics Illustrated*) видавалася від 1941 до 1971 року; у ній були представлені адаптовані версії найвідоміших літературних творів: «Три мушкетери», «Айвенго», «Мобі Дік», «Іліада» тощо. *Повернутися*

[5] Подобається? (Фр.) *Повернутися*

[6] Як справи? (Фр.) *Повернутися*

[7] Так, дякую (фр.) *Повернутися*

[8] Епатувати обивателів (фр.) *Повернутися*

[9] Снупі — песик-бігль, персонаж серії коміксів *Peanuts* американського художника Чарлза Шульца, вперше з'явився 1950 року. *Повернутися*

[10] 1938 року Зигмунд Фройд (1856–1939), відомий австрійський психолог і засновник психоаналізу, разом із родиною емігрував із анексованої нацистами Австрії до Великої Британії й оселився

в лондонському передмісті Гемпстед. 1986 р. його лондонський будинок зробили меморіальним музеєм. *Повернутися*

[11] Клуб «Поп» — ексклюзивний клуб ітонського коледжу, заснований 1915 року, офіційно називається «Ітонське товариство», до якого приймають тільки найпопулярніших учнів. Члени клубу, так звані «поппери», мають право носити жилети яскравих кольорів і особливі штани (сірі в тоненьку смужку) замість традиційної фрачної пари. До членів клубу належать принц Вільям, прем'єр-міністр Сполученого королівства Боріс Джонсон і актор Едді Редмейн. *Повернутися*

[12] Битва на Соммі (фр. *Bataille de la Somme*, нім. *Schlacht an der Somme*, англ. *Battle of the Somme*) — наступальна операція англо-французьких військ проти німецьких на річці Сомма (Північна Франція). Відбувалася 1 липня — 18 листопада 1916 року в межах реалізації спільного стратегічного плану Антанти на 1916 рік, який був узгоджений на 2-й (грудень 1915 року) і 3-й (березень 1916) міжсоюзницьких конференціях у Шантільї з метою забезпечення стратегічної взаємодії на різних театрах бойових дій. *Повернутися*

[13] Гай Светоній Транквілл, «Життєписи дванадцяти цезарів», розділ 4, «Гай Калігула», абзац 33. *Повернутися*

[14] Репліка леді Вішфорт, героїні п'єси англійського драматурга Вільяма Конґріва (1670–1729) *The Way of the World* (1700), акт III, сцена 5. *Повернутися*

[15] Мається на увазі Ґустав фон Ашенбах, персонаж повісті Томаса Манна «Смерть у Венеції» (1912), який намагається омолодитися косметичними засобами. У 1971 р. Лукіно Вісконті випустив одноіменну екранізацію, головну роль у цьому фільмі виконав Дірк Богард. *Повернутися*

[16] Тут: невідповідна, якій чогось бракує (фр.). *Повернутися*

[17] «Кантрі лайф» (*Country Life*, з англ.— Сільське життя) — британський глянцевий журнал, що видається з 1897 року, висвітлює

здебільшого події світського заміського життя. *Повернутися*

[18] Ковент-Гарден (англ. *Covent Garden*) — Королівський оперний театр, розташований в однойменному районі Лондона. *Повернутися*

[19] «Емма» — роман Джейн Остін, опублікований 1815 року й уведений до програми середньої школи. *Повернутися*

[20] «ОЗ» і «Дивовижні брати махрові придурки» — незалежні видання альтернативної преси. «ОЗ» (англ. *OZ*) — спочатку австралійський сатиричний журнал (1961–1967), пізніше — британське видання психоделічного спрямування (1967–1973). «Дивовижні брати махрові придурки» (англ. *The Fabulous Furry Freak Brothers*) — серія коміксів про пригоди трьох наркоманів, створена американським художником Гілбертом Шелтоном у 1971 році, останній випуск виданий у 2017. *Повернутися*

[21] «Аспрей» — фешенебельний лондонський ювелірний магазин, що існує з 1781 року. *Повернутися*

[22] Клуб «Праттс» — закритий джентльменський клуб у центрі Лондона, заснований 1857 року Вільямом Натаніелем Праттом, стюардом герцога Бофорта. *Повернутися*

[23] «Аннабелль» (англ. *Annabelle*) — ексклюзивний приватний нічний клуб у лондонському районі Мейфейр, заснований 1963 року. *Повернутися*

[24] «Майстерний рибалка» (англ. *Compleat Angler*) — готель у містечку на півдні графства Бакінгемшир, імовірно названий на честь однойменного трактату Ісаака Волтона (1593–1683), присвяченому мистецтву рибальства. *Повернутися*

[25] Балліол-коледж (англ. *Balliol college*) — один із найстаріших коледжів Оксфордського університету, який заснував Джон де Балліол у 1263 році. Студенти Балліол-коледжу традиційно найбільш

політично активні в Оксфордському університеті. Там навчалося багато прем'єр-міністрів Великої Британії. *Повернутися*

[26] Ох, мадам Мелроуз, я вас не побачив (фр.). *Повернутися*

[27] Додж-Сіті — місто в Канзасі, один із символів Дикого Заходу. *Повернутися*

[28] «Усе, що тобі потрібно, це любов» — назва пісні гурту *The Beatles*. *Повернутися*

[29] Пастис — французька настоянка на спирті, міцністю 38–45 %, до складу якої обов'язково входять ганус і лакриця. *Повернутися*

[30] Король Шака — Шака каСензангакона (1787–1828), засновник і перший правитель держави зулусів. *Повернутися*

[31] Антоніо да Корреджо (бл. 1489–1534) — італійський живописець доби Відродження. *Повернутися*

[32] Фортуні Маріано (1879–1949) — іспано-італійський модельєр і дизайнер декоративних тканин. *Повернутися*

[33] «Веселі витівки та дивовижі Джоррокса» — перший із серії комедійних романів про Джоррокса, вульгарного лондонського бакалійника й видатного шанувальника полювання; серію було створено англійським письменником Робертом Смітом Сертізом (1805–1864), і свого часу вона мала величезний успіх. Чарлз Дікенс спочатку задумав «Посмертні записки Піквікського клубу» саме як імітацію цих популярних книжок. *Повернутися*

[34] Ох, як приємно вас бачити, Іветто (фр.). *Повернутися*

[35] Добрий день, мсьє (фр.). *Повернутися*

[36] Амануенсис — літературний секретар, який пише під диктовку; походить від латинського терміну «amanuensis», котрим називали «підручного» раба для виконання наказів господаря. *Повернутися*

[37] Видана в 1972 році автобіографія британської письменниці Діани Фрімен-Мітфорд, леді Мослі (1910–2003), третьої з шести скандально відомих сестер Мітфорд, дружини сера Освальда Мослі, засновника «Британської спілки фашистів». Серед гостей на їхньому весіллі в берлінській резиденції Йозефа Геббельса в 1936 році був Адольф Гітлер. *Повернутися*

[38] Популярний роман американської письменниці Жаклін Сюзанн, опублікований 1966 року й екранізований 1967. *Повернутися*

[39] Мається на увазі аргумент англійського філософа Дерек Парфіта (1942–2017) із монографії «Причини і особистості», опублікованої в 1984 році. *Повернутися*

[40] Цитата з основоположної праці американського філософа і психолога Вільяма Джеймса (Джемса) (1842–1910), старшого брата письменника Генрі Джеймса, «Принципи психології» (1890). *Повернутися*

[41] Цитата з праці австрійського філософа Людвіга Вітгенштайна (1889–1951) «Філософські дослідження», частина 7, абзац 255. *Повернутися*

[42] Цитата з п'єси англійського драматурга Кристофера Марло (1564–1593) «Мальтійський єврей», акт IV. *Повернутися*

[43] Заключна фраза роману американської письменниці Маргарет Мітчелл «Звіяні вітром» (1936). *Повернутися*

[44] Персонаж романів Девіда Стерна III «Френсис» (1946) і «Френсис вирушає до Вашингтона» (1948), герой семи кінокомедій, популярних у 1950-х роках. *Повернутися*

[45] Напівавтобіографічний роман англо-американського письменника Кристофера Ішервуда (1904–1986), опублікований у 1939 році й узятий за основу сюжету кінострічки Боба Фосса «Кабаре» (1972). *Повернутися*

[46] У-у-у, ля-ля. Ти так колись носа собі розіб'єш... Бідненький, де болить? (Фр.) *Повернутися*

[47] Не біда. Нічого страшного. (Фр.) *Повернутися*

[48] Переломів немає, мадам... Він просто злякався, коли впав. (Фр.) *Повернутися*

[49] Дякую, Іветто (фр.). *Повернутися*

[50] *Tatler* — журнал про моду і світське життя, видається у Великій британії від 1901 р. *Повернутися*

[51] Фредерик Едвін Сміт, граф Біркенгед (1872–1930) — британський юрист і політик, займав пост лорда-канцлера в уряді Ллойда Джорджа, а опісля — низку інших високих урядових посад. *Повернутися*

[52] Майкл Фіш (нар. 1940) — британський модельєр, один із родоначальників «Павиної революції» середини 1960-х рр., творець «Чоловічого вбрання», широкої яскравої краватки-оселедця та сорочок із кричущим квітковим візерунком та шльярками. *Повернутися*

[53] «G. F. Trumper» — фешенебельна чоловіча перукарня в Лондоні і магазин дорогих туалетних аксесуарів для чоловіків, засновані Джорджем Трампером у кінці ХІХ ст. *Повернутися*

[54] Ароматична есенція «Екстракт морських водоростей», освіжувач повітря, що виготовляла фірма «Герлен» до 1967 року. *Повернутися*

[55] *Quelque chose* (фр.) — що-небудь, дещо. *Повернутися*

[56] Приватна садиба, резиденція (фр.). *Повернутися*

[57] Колишнє невелике село поблизу Лондона (тепер частина округу Вестмінстер), де від 1196 до 1783 р. страчували засуджених злочинців. *Повернутися*

[58] Традиційною шкільною формою ітонських учнів була фрачна пара.
Повернутися

[59] Амфібія-чудовисько, персонаж фільму Джека Арнольда «Монстр із Чорної лагуни» (1954). *Повернутися*

[60] Сесили — шляхетський англійський рід із валлійським корінням, який сягає Девіда Сесила, вельможі часів правління Генріха VIII, для нащадків якого пізніше були створені титули маркіза Солсбері (XVIII ст.) та маркіза Ексетера (початок XIX ст.). *Повернутися*

[61] Пробачте, мадам, я не знала, що ви ще тут (фр.). *Повернутися*

[62] Ні, ні, я вже йду (фр.). *Повернутися*

[63] Опера американського композитора Джорджа Гершвіна, заснована на джазових і фольклорних мотивах; уперше поставлена 1935 року.
Повернутися

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ